

HOLICKO

KRAJEM EMILA HOLUBA

Pracovní list s informacemi o obci, matematickými a čtenářskými úlohami.

RADHOŠŤ

Místní části: Radhošť, Sedlíštko

Počet obyvatel

160

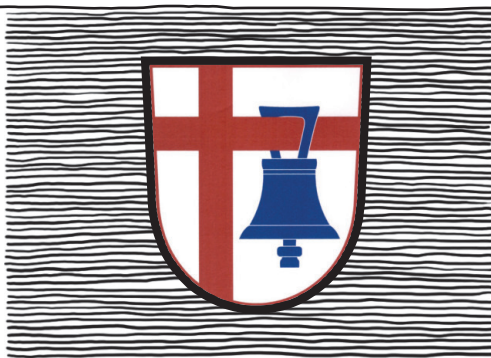
(k 1. 1. 2024, zdroj ČSÚ)

Počet domů

80

(k 26. 3. 2021, zdroj ČSÚ)

Rozloha

480 ha

(k 1. 1. 2024, zdroj ČSÚ)

1. písemná zmínka

1226

Radhošť – obec, kde svatý Jiří pokořil Radegasta

- Jediná obec tohoto názvu v České republice
- Působí zde nejstarší sbor dobrovolných hasičů na Holicku
- Loučná je jedinou sjízdnou řekou Holicka

Spolufinancováno
Evropskou unií

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ih MAS
HOLICKO o.p.s.

Informace o obci Radhošť a její historii

Spolu s místní částí Sedlíščka a osadou Bory, které se lidově říká U Tří kocourů, čítá celková výměra obce 480 hektarů a žije zde na 160 obyvatel. Její umístění na železniční trati Pardubice – Česká Třebová nabízí jednoduchou dopravu do škol i zaměstnání.

Ves vznikla jako prastará slovanská osada na slavné Trstenické stezce. Tvrz Radhošť je poprvé zmiňovaná v listině krále Přemysla Otakara I. z roku 1226. O starobylosti obce svědčí fakt, že kostel byl postaven právě na místě uctívání pohanského boha Radegasta, od kterého se odvozuje i její název. K jeho uctívání pravděpodobně sloužil posvátný háj či obětiště, které se v pohanských dobách nacházelo v místech nynějšího kostelního návrší. Nasvědčují tomu vykopávky ohnišť, které byly objeveny při stavbě silnice do Stradouně.

Současný kostel sv. Jiří z roku 1773 tvoří dominantu vesnice. Z původního kostelíku se zachovala jen dřevěná zvonice se zvonem z roku 1509.

První písemná zmínka o Sedlíšče pochází z roku 1547 a k Radhošti byla přidána v roce 1964. Za zmínku rozhodně stojí zdejší mlýn, který nechal na řece Loučné postavit v roce 1756 Jan Koráb. Když totiž o téměř sto let později zasáhl ves úmyslně založený požár, zůstal stát jen onen kamenný mlýn. Od roku 1921 vyráběl díky modernímu vybavení elektrickou energii pro část obce. Za minulého režimu byl provoz přerušen a po převratu ho majitel zprovoznil a funguje dodnes.

Pokud tedy Radhošť na svých cestách míváte, zkuste sem zabloudit. Obzvlášť milovníky pěších výletů i cykloturistiky láká množství cest a stezek v malebné krajině po loukách kolem řeky Loučné, která obec obtéká. Návštěvu si zaslouží národní přírodní památka v podobě rybníku Šejval, ležící severně od obce.

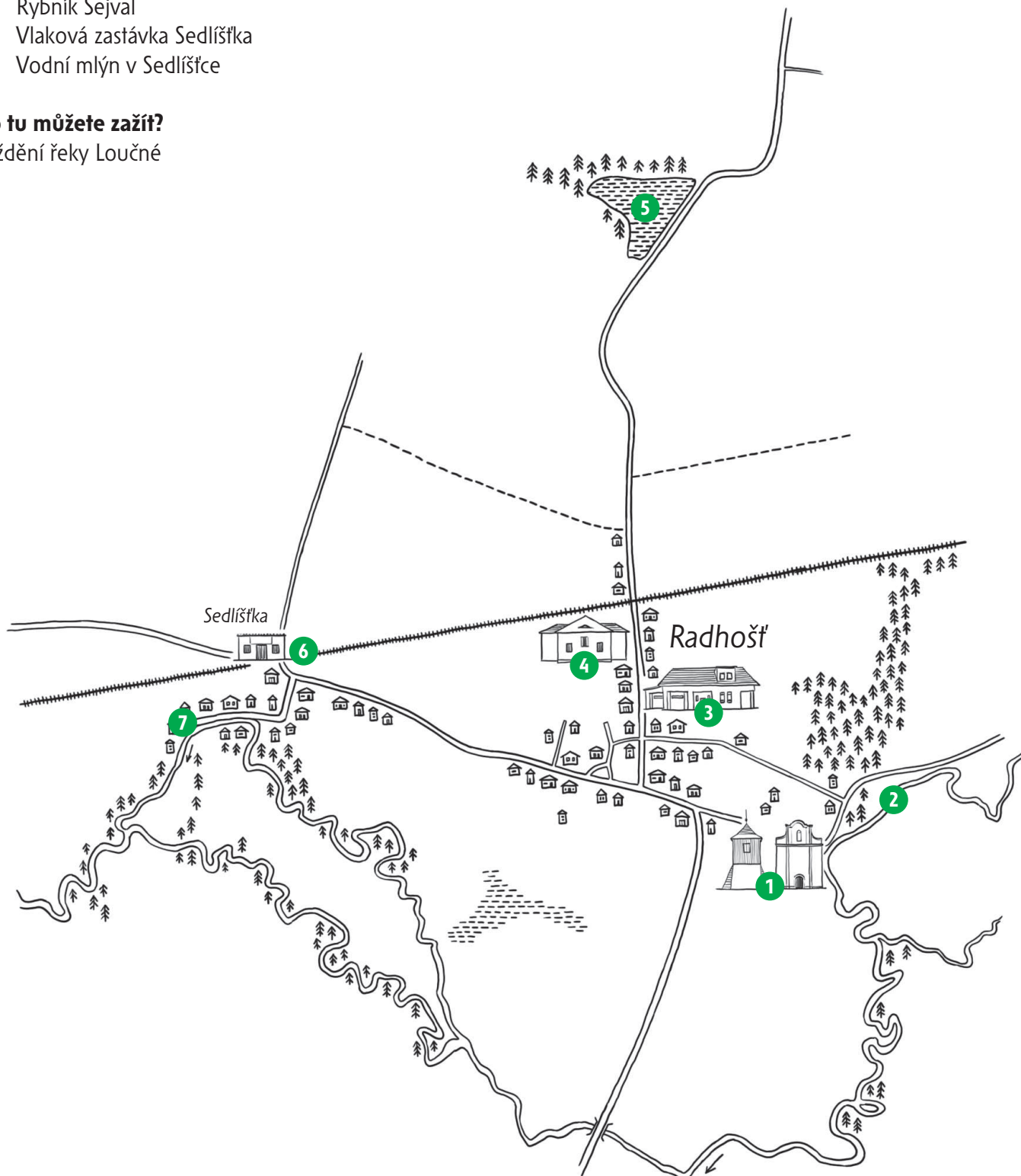
Zajímavosti v obci Radhošť

Co tu můžete vidět?

1. Kostel sv. Jiří s dřevěnou zvonící – **bod pro matematické úlohy č. 3 (brána u vstupu na hřbitov), č. 4 (věžička kostela)**
2. Řeka Loučná
3. Obecní úřad
4. Sokolovna – **bod pro matematické úlohy č. 1 (brána sokolovny), č. 2 (hřiště před sokolovnou)**
5. Rybník Šejval
6. Vlaková zastávka Sedlíščka
7. Vodní mlýn v Sedlíšče

Co tu můžete zažít?

Sjíždění řeky Loučné

Více informací o zajímavých místech v obci najdete na webových stránkách uvedených v zápatí.

Matematické úlohy v obci Radhošť pro žáky 1. a 2. stupně ZŠ

Pro výpočet lze využít aplikaci MathCityMap Kód: 3823816

Umístění: Místa najdete v mapce na str. 2

Informace o této trase Počet úloh: 4

Očekávaná doba trvání: 1 hodina

Délka: 0,5 km

Výsledky a řešení úloh naleznete na webových stránkách uvedených v zápatí tohoto listu.

Mat 1

TĚŽŠÍ

Brána sokolovny

Prohlédněte si vstupní vrata před sokolovnou: velká brána a branka pro chodce. Tyčky v konstrukci ohraničují úzké obdélníky, svislé v horní části a vodorovné ve spodní části. Spočítejte všechny vodorovné obdélníky ve spodní části vstupních vrat, včetně těch na brance. Jaký zlomek z celkového počtu vodorovných obdélníků tvoří pouze obdélníky na brance?

Odpověď: _____

Nápověda 1 Prohlédněte si jen vodorovné obdélníky na bráně i brance (ve spodní části).

Nápověda 2 Počítejte obdélníky na brance ke všem vodorovným obdélníkům, tedy na vratech (dvě křídla) i brance.

Mat 2

LEHČÍ

Hřiště před sokolovnou

Kolik párů červených rovnoběžných úseček (tyčí) najdeme na prolézačce na hřišti před sokolovnou?

Odpověď: _____

Nápověda 1 Pro každou červenou tyč je nutné najít všechny k ní rovnoběžné červené tyče.

Nápověda 2 Pozor na to, abychom některé páry rovnoběžných tyčí nezapočítali dvakrát.

Brána u vstupu na hřbitov

Obdélníkové pole kované brány u vstupu na hřbitov je rozděleno dvěma úhlopříčnými tyčemi na velké trojúhelníky. Porovnejte obsahy dvou sousedních trojúhelníků. (Oba trojúhelníky mají jednu stranu společnou. Každý z trojúhelníků má jednu stranu společnou se stranou obdélníkového pole brány.)

- a) oba trojúhelníky mají stejné obsahy
- b) jeden trojúhelník má dvojnásobný obsah než druhý
- c) obsah menšího trojúhelníku je třetinou obsahu většího

Odpověď: _____

- Nápověda 1 *Prohlédněte si dobře bránu a vyberte dva sousední trojúhelníky (se společnou stranou).*
Nápověda 2 *Na bráně je možné vybírat více dvojic sousedních trojúhelníků, stačí ale vybrat jen jednu dvojici. Důležité je, aby jedna strana každého trojúhelníku byla současně stranou obdélníku tvořícího pole brány.*

Věžička na kostele

Podívejte se na věžičku na kostele. Jaký půdorys má její spodní část? Určete velikost vnitřního úhlu (ve stupních) při vrcholu půdorysu věžičky.

Odpověď: _____

- Nápověda 1 *Podívejte se na věžičku z různých stran a určete tak tvar půdorysu její spodní části.*
Nápověda 2 *Rozdělte mnohoúhelník, který tvoří půdorys spodní části věžičky, na dílčí trojúhelníky s vrcholy ve vrcholech rozdělovaného mnohoúhelníku. Součet vnitřních úhlů konvexního mnohoúhelníku bude shodný se součtem vnitřních úhlů všech těchto trojúhelníků.*

Jak hastrmana ve mlýně uvázali

Pověst z knížky Holicko – pověsti a povídačky

Za starých časů bývali lidé u vod škádleni hastrmany. Jeden se usadil také v Radhošti, tedy lépe řečeno ve mlýně v její části zvané Sedlíštka. Zabydlel se pod mlýnskými koly a znepokojoval mlýnskou čeládku. Stárek i mládek si proto na zeleného mužíčka jednou počíhali, chytili ho na silný provaz z lýčí, načež ho uvázali ve stáji ke žlabu tak pevně, že si hastrmánek provaz nikterak nemohl rozvázat.

Takový provaz z lýčí... Jejda, ten je na uvazování vodníků nejlepší. Obyčejný provaz by totiž hastrman dokázal přetrhnout, ale na provaz z lýčí jeho síly nestačí.

Ve stáji měli jej mlýnští kolik dní. Tu se stalo, že když jednou děvečka ve stáji krmila dobytek, počal si hastrman naříkat, že má provaz tuze zatažený, a prosil ji úpěnlivě, aby mu jej trochu uvolnila. Děvečka měla sice přísně zakázáno k vodníkovi chodit, ale když ji tak úpěnlivě prosil, smilovala se nad ním a provaz mu trochu povolila. Ale to neměla dělat. Přestože provaz povolila jenom maličko, měl hastrman vyhráno. Dal si práci, provaz rozvázal a smekl si ho z krku. Nyní již jen čekal, až se otevřou dveře a jakmile se tak stalo, proklouzl jimi jako úhoř a hup do řeky. Pod koly mlýna ale již nezůstal. Báł se a z mlýnské čeládky dostal veliký strach. Odstěhoval se do hlubin ke splavu domnívaje se, že tam si bude před mlýnskými jistější.

Čtenářské úlohy k pověsti Jak hastrmana ve mlýně uvázali pro žáky 1. a 2. stupně ZŠ

Příklady řešení některých úloh najdeš na webové stránce uvedené dole na tomto listě, pokud ne, zvládneš to sám/sama.

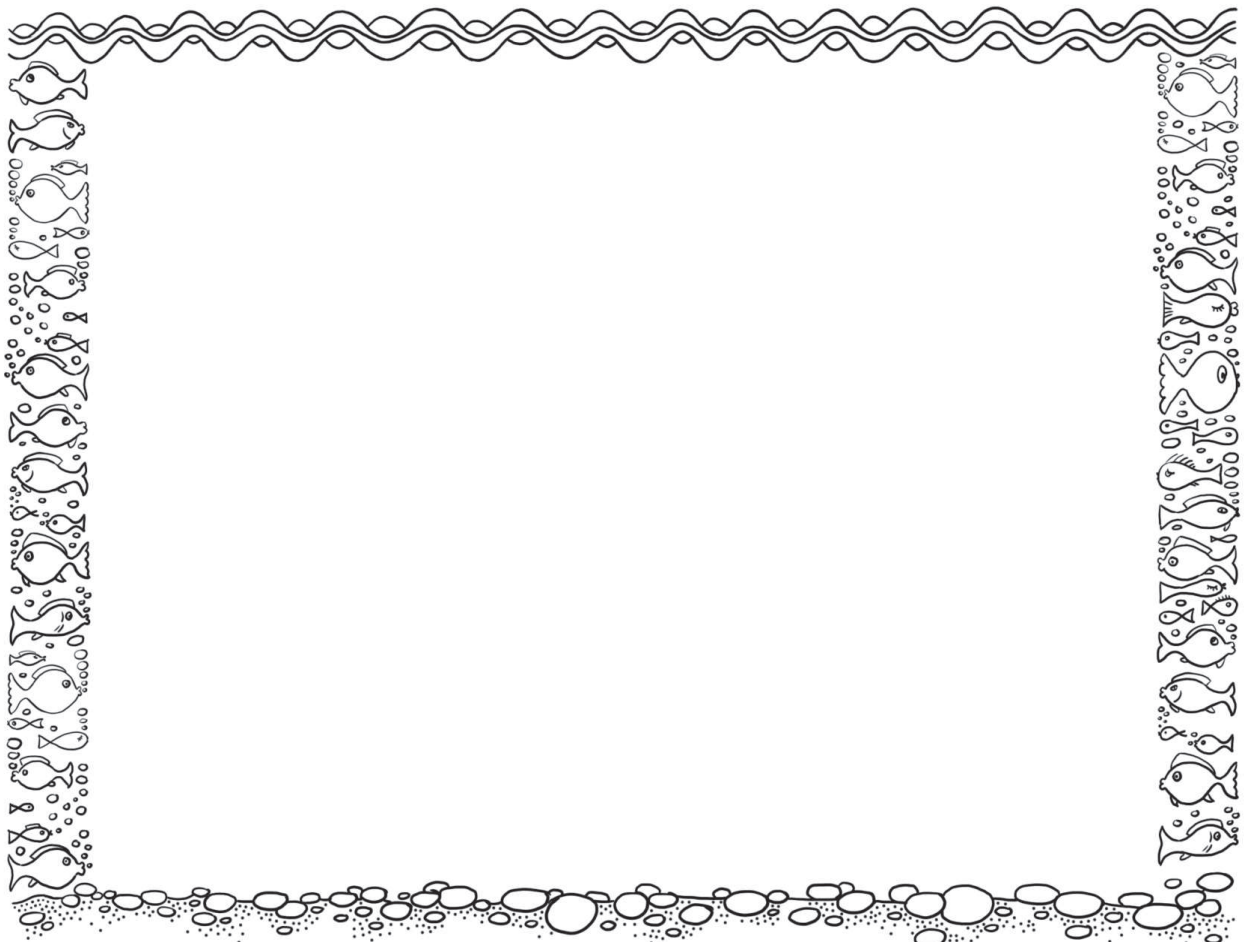
Najdi v textu synonymní výraz ke slovu hastrman.

Vypiš z textu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná.

Nakresli hastrmana se všemi atributy, které k vodníkům patří. Ke každému atributu udělej šipku a napiš, co jsi nakreslil.

Vyber slova, mezi kterými je stejný vztah jako **mlýn – mlynář – mlít**.

- a) vodník – pentle – voda
- b) voda – vodník – topit
- c) topit – vyhrát – vodník

Jaké důvody mohl mít vodník k nastěhování se pod vodní kolo mlýna?

Napiš, jak se vodníkovi žilo poté, co se z mlýna odstěhoval ke splavu.
